

За висновками експертів, на сьогодні найбільшою є питома вага контрабандної продукції на ринку автомобілів, аудіо- та відеотехніки, комп'ютерної та побутової техніки, виробів легкої промисловості, продуктів харчування (насамперед, цукру та м'ясної продукції), тютюну, алкогольних виробів, нафтопродуктів, ювелірних виробів.

Аналіз стану боротьби з контрабандою свідчить, що, незважаючи на комплекс здійснених органами державної виконавчої влади організаційно-практичних заходів, пов'язані з нею негативні процеси продовжують мати місце, набувають більш витончених та організованих форм, завдають значної шкоди економіці України, суттєво впливають на криміногенну ситуацію в державі.

Підвищенню рівня протиправної діяльності сприяють насамперед економічні чинники – високі ставки ввізного мита, тарифів, акцизних зборів, оподаткування. Практично кожна ставка, яка перевищує рівень 10–15% від митної вартості, робить імпорт неефективним і, в разі потреби ринку в цій продукції, провокує суб'єктів ЗЕД до пошуку схем ввезення, які не передбачають сплату мита та ПДВ. Відповідно, така продукція на національному ринку є більш конкурентоспроможною за аналоги національного походження за рахунок цінових характеристик, які досягаються шляхом уникнення сплати митних платежів та оподаткування під час імпорту. У зв'язку з цим зниження ставок ввізного мита та оподаткування створить нормальні ринкові умови на певних національних ринках, усуне передумови для нелегального імпорту та переорієнтує товаропотоки в легальний обіг.

Аналіз стану боротьби з контрабандою свідчить, що незважаючи на комплекс здійснених органами державної виконавчої влади організаційно-практичних заходів, пов'язані з нею негативні процеси продовжують мати місце, набувають більш витончених та організованих форм, завдають значної шкоди економіці України, суттєво впливають на криміногенну ситуацію в державі.

УДК 343.3/.7(043.2)

Потильчак А. О., асистент,
Пихнівський Є. В., магістрант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ СКЛАДУ ЗЛОЧИНУ «ХУЛІГАНСТВО»

Однією з необхідних та обов'язкових умов нормального функціонування будь-якої держави та суспільства є забезпечення громадського порядку. Такі протиправні дії, як свідчить вітчизняна та зарубіжна судова й слідча практика, зачіпають цілу низку суспільних відносин, які знаходяться під охороною закону про кримінальну відповідальність, зокрема у сфері життя та здоров'я особи, власності, нормальної роботи органів державної влади, підприємств, установ, організацій тощо.

Не зважаючи на те, що боротьбі з хуліганством приділено увагу, багато її питань продовжують залишатись спірними, інші з них розроблені не досить глибоко і повно. Це стосується розуміння об'єкта, об'єктивної сторони, суб'єкта, суб'єктивної сторони хуліганства, його кваліфікуючих ознак, відмежування даного злочину від суміжних деліктів. Має певні проблеми, а деколи і допускає помилки при застосуванні статті 206 КК України і практика. Покращення потребує і саме кримінальне законодавство, регулюючи відповідальність за хуліганство.

Юридичний аналіз складу хуліганства, як і будь-якого іншого злочину, здійснюється, виходячи із законодавчої характеристики його делікту. Диспозиція статті 206 Кримінального кодексу України, визначає цей злочин наступним чином: «Хуліганство, тобто умисні дії, що грубо порушують громадський порядок і виражають явну неповагу до суспільства».

Це може бути завдання тілесних ушкоджень, пошкодження чужого майна, тривале і наполегливе перешкоджання нормальній роботі громадських закладів тощо. Тобто вичерпного переліку хуліганських дій немає, тому питання про наявність в діях особи цього складу злочину вирішується в кожному конкретному випадку.

В правовій літературі існують різні точки зору про те, що вважати безпосереднім об'єктом хуліганства. Так, наприклад, В. І. Ткаченко, П. І. Грішаєв, Б. В. Здравомислов вважають, що безпосереднім об'єктом хуліганства, завжди є громадський порядок. На думку інших вчених, безпосереднім об'єктом хуліганства, крім громадського порядку, слід визнати також правила співжиття (А. А. Герцензон), громадську безпеку (Н. Ф. Кузнєцов) тощо.

Отже, родовим об'єктом хуліганства слід вважати лише громадський порядок, а під безпосереднім об'єктом злочину – суспільне відношення, якому спричиняє збитки, наносить шкоду конкретний злочин.

Об'єктивна сторона хуліганства виражається в активному діянні, яким грубо порушується громадський порядок і виражається явна неповага до суспільства. В зв'язку з цим, що законодавством не визначений конкретний перелік хуліганських дій, тому в юридичній літературі пропонуються різні класифікації хуліганських проявів.

Так, П. С. Матишевський та І. Н. Даньшин ділять останні на три групи. До першої групи відносяться ті злочинні діяння, які виражаються тільки в порушенні громадського порядку без безпосереднього зв'язку з посяганням на особу чи майно. Такі дії можуть виражатись, наприклад, в штучному створенні шуму, аморальні вчинки і т. п. Другу групу складають діяння, що порушують громадський порядок і одночасно супроводжуються посяганням на особу. В таких випадках хуліганство вчиняється шляхом образи, нанесення ударів, побоїв, спричинення тілесних ушкоджень. Третя група вклю-

чає в себе діяння, що виявляються не лише в порушенні громадського порядку, а і у посяганні на власність, наприклад, підпал, руйнування тощо.

П. І. Грішаєв, наприклад, об'єднує другий і третій елементи, що виводить П. С. Матишевський. Необхідно зауважити, що хоча запропоновані класифікації хуліганських дій і мають певне теоретичне значення, вони все ж носять умовний характер, так як хуліганські діяння часто виражаються в порушенні громадського порядку, що супроводжується посяганням на особу чи власність.

Ступінь грубого порушення порядку також потребує уточнення. Він залежить від багатьох чинників. До них можна віднести: тривалість хуліганських дій, місце і час їх скоєння, кількість людей, на яких вони спрямовані, вік і стать, стан здоров'я потерпілих і т.п. Питання про те, грубо чи менш грубо порушується тими чи іншими діяннями громадський порядок, вирішується в кожному випадку з врахуванням всіх обставин справи. При вирішенні питання про грубе порушення порядку, слід проаналізувати обстановку його вчинення, що характеризується наявністю або відсутністю людей, подіями, які відбуваються в місці вчинення злочину, та їх соціальною значимістю.

Література

1. Коржанський М. Й. Об'єкт і предмет злочину / Коржанський М. Й. ; Юридична академія МВС України. – Дніпропетровськ : Ліра ЛТД, 2005. – 252 с.
2. Кузнецова Л. О. Визначення ознак об'єкта хуліганства за законодавством окремих зарубіжних країн / Л. О. Кузнецова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Серія Право. – Випуск 11. – 2008. – С. 311–314.
3. Кузнецова Л. О. Визначення ознак об'єктивної сторони хуліганства за кримінальним законодавством окремих зарубіжних країн / Л. О. Кузнецова // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління та права. – Хмельницький. – 2009. – № 1. – С. 292–295.

УДК 343.9(043.2)

Потильчак А. О., асистент,
Січкачук Р. І., магістрант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ТЕРОРИСТИЧНИХ АКТІВ

Нині в Україні, як і всьому світі взагалі, велику соціальну небезпеку становлять злочини терористичного характеру, які набрали статусу явища глобального масштабу. Розкриття і розслідування даного виду злочину пов'язане з великою кількістю труднощів. У ст. 258 КК України визначено поняття терористичного акту: «терористичний акт, тобто застосування зброї, вчинення вибуху, підпалу чи інших дій, які створювали небезпеку для